

Resebrev Nr 44

14 - 17 oktober 1984

KETHLAL, BANGLADESH

Första resan tillbaka till Kolkata för Bubu och mig två år efter vårt bröllop i december 1982, tillbringade perioden 29 september till 20 december i Indien, men också en dryg vecka i Bangladesh. Vår förstfödda son Mattias, 10 månader gammal, reste med oss, Målet i Bangladesh var byn Kethlal nära Bogra, där Bubus mamma Jayathi växte upp. En morbror och kusinen Shikha bodde där än och var våra värdar alltmedan vi betittades intensivt och nyfiket av alla byborna.

Färja över Brahmaputra

Riksha sista biten till byn

Biubu och
Shikha med
barn

morbror

Ingång till zamindargården

Skolbesök

Kethlal, Bangladesh 16/10-84

Hej!, Nameshkan!, Salam!

Det är förmiddag i byn Kethlal, 1,5 timmes bussresa nordväst från Bogra, i västra Bangladesh. Jag sitter ute på verandan till ett av husen i den kunglyggsda gård, Bari, där vi befinner oss hemma hos Bubus kusin Shikha och hennes mans släkt. Hennes far, Bubus morbror Sharadintha Deb, är mycket sjuk och bor därför också här sedan hans fru dog för 6 månader sedan. Han är bitter över att ha tvingats lämna sitt födelsehem borta vid släktens Zamindarsäte, huset är utlyst. Men med endast en dotter, vars man är behjälplig med hämsorgning i Khulna, långt henifrån, gick det inte att bo kvar där.

Det är ett ländligt landskap, gränskande risfält sträcker sig så långt ögat når, fiskdammarna ger rikligt med fisk, av alla sorter. På upphöjningar i terrängen ligger gårdarna o byggnader, med mängder av fruktträd som ger slugga. Vatten och sten vatten dominerar i översigt landskapet, i detta jordens vattenrikaste land där Ganges, Brahmaputra och många andra floder och kanaler för både viltgång och undergång med sig. I år har monsunregnen fortsatt länge, det har regnat t.o.m. ~~de~~ alla de senaste dagarna. Alla stigar är därför rena lervällingar och det är problematiskt att ta sig de 2 kilometerna härifrån den hinduiska bydelen (Hindu para - här finns ca 3.000 hinduer kvar, som inte flydde västerut 1947 vid Indiens delning, men i översigt dominerar som i hela Bangladesh muslimer). Totalt bor i Kethlal ca 75.000 människor enligt subdistriktet Kethlals högste ämbetsman som jag träffade igårkväll på 'Officer's Club', en lokal där alla tjänstemän i Kethlal umgås på kvällen. till Zamindargården (Zamindaren var ursprungligen skatteuppbörds-samlare under Mogultiden i Bengalen. När engelsmännen erövrade landet

behöll de systemet med zamindaren, men införde samtidigt privat äganderätt. Zamindarerna övergick till att bli feudala storgodsägare som ägde hela byar. Bibus mor är dotter till den siste zamindaren i Kethlal, ~~och~~ han ägde hela trakten. Då flertalet zamindarer var hinduer, medan befolkningen var övervägande muslimsk, lämnade de flesta Östbengalen vid Indiens delning. Annedas far var för övrigt också zamindar i Jessore-distriktet, men till skillnad mot i Kethlal finns inga släktingar kvar i Jessore (som också ligger i nuvarande Bangladesh).

Ja Jgan var uti mat i Kethlal och inspekterade skolorna (Shikha är lärare) och för bort till zamindargården och tittade på gamla huset. I två övriga gårdar ^(bredvid) bor ännu ~~fyra~~ två av Jayathis kusiner och deras barn med familjer - d.v.s. Bibus syslingar. Jgan kväll var vi på middag hos en av familjerna, och idag ska vi äta lunch hos den andra, innan ~~vi~~ Bibu, Mattias och jag åker in till Bogra i eftermiddag. Där ska vi bo på hotell i natt, och så många vill fara vidare med snabbbuss till Dhaka.

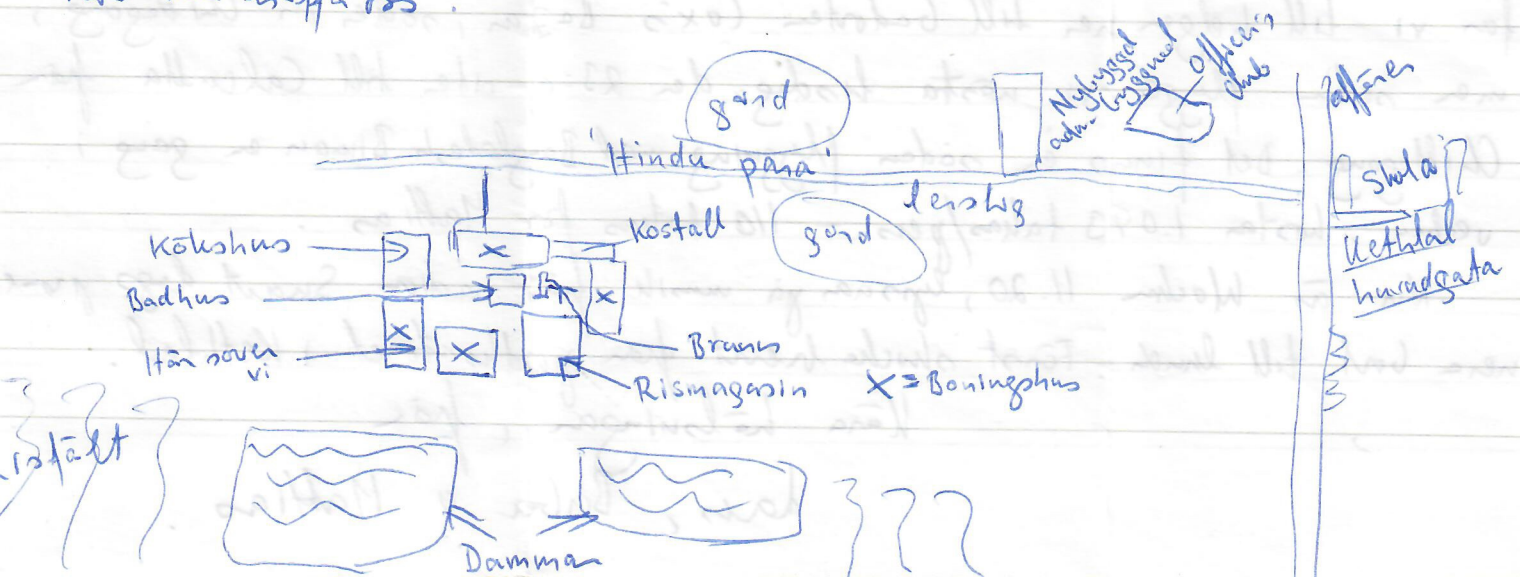
P.g.a. regnet och mulet väder är det inte så jobbigt för Mattias som det varit innan. Men när strömmen går - vilket sker så gott som varje dag några timmar, och takflödena slutar att servera vind böjda svetten att lacha. Det är oerhört fuktigt i luften, och kläderna känns snabbt kläbbiga, i all synnerhet som Mattias kissar på byxor (mina) resp. snart allt som oftast. De få blöjor vi har använder vi endast när vi ska göra längre resor - tog, buss el. flyg.

Just nu sitter Bibu på huk här ute och väntar att Mattias ska kissa. Han vinkar ofta och gräker - då är det som han behöver kissa, och vil skände på golvet kissar han. Utan blöjor lär man bättre känna signalerna när det är dags för kiss eller Gajs. Mattias skrattar heftigt som han nästan går hela tiden. Det är inte enbart positivt. Alla, precis alla, vill

hålla Mattias, bära honom och ta i honom. Bubu är mycket instämrad över att folk bokstavligen rycker Mattias ur famnen på henne i tid och otid. Om det beror på detta, eller om det bara är en naturlig utveckling så har Mattias blivit oerhört mannakän. Så fort han blir det minsta tätt duger ingenting annat än Bubus famn och Bubus mjölk. Det går att Bubu hela tiden får ta det tyngsta lastet med Mattias. Bärsele är i ~~guld~~ för sig perfekt, men är dels så udda att varenda människa stirrar och dels blir jag så svett av att ha honom mot magen. För det mesta går vi därför på Mattias på samma sätt som alla föräldrar gör här, utan sele. Barnvagnar finns inte.

Bubu och Mattias fick dränje i Dhaka, men Bubu tog medicin och båda är nu åter bra. Själva har jag inte haft minsta kraslighet sedan vi for från Sverige, utan är tvärtom hård i magen. Vi serveras hela tiden förstklassig mat, som de gäster vi är bjuds vi på idel delikatesser, rökor, kyckling, lemm och fisk en massa, speciellt nationalfisken Hilsa som smakar bättre än lax. Vi har t.o.m. blivit trötta på fisk, efter att ha fått det varenda måltid så gott som sedan vi kom till Bangladesh.

Jag svettas, men Shikha har kommit ut utifrån med en soldfäden av bambu. Hon är jätteglad att vi kommit och hälsat på, även om hon är ledsen att hennes man änt härifrån för några dagar sedan, och inte kan träffa oss.

1 krona = 3 takas

Vi kom hit i förgår e.m. efter en lång, 10,5 timmars resa från Dhaka, i en komfortabel buss efter bangladeshiska mått mått. Vi hade bokat ett helt 3-personerssäte, för annars hade det varit alltför jobbigt att sitta ihop hela dagen. Från Doga she vi också köpa tre öljetter, Hit kostade det 65 takas/person (direktbuss fr. Dhaka till Jaipurhat, vi fick stiga av i ett vägskäl m-namnet Botali varifrån vi far - rishra till Kethlal, 3 km). När vi steg av bussen i Botali blev vi förresten så utlånade som vi nogensin blivit. I Dhaka finns så många utläningar, men här ställde sig en stor folkmassa och bara stannade. Fick också vänta tills det dök upp en rishra. Vi skulle ha varit betalade 10 takas, men när vi väl var på väg pratade Babu - honom vänligt, och väl före hos Shikha tilläts vi inte betala, utan det gjorde familjen.

Imorgon kväll kl 18 är vi bjudna hem till One Andersson, ekonomen på SIDA-kontoret i Dhaka. För två år sedan bodde jag ett tag hos hans familj i luftkonditionerad villa i diplomatstaden Gulshan (angränsande område till Bangori Model Town där vi har gått i Dhaka därna gånger), och när jag vid ett besök på ambassaden fick veta att han ännu jobbade kvar här kontaktade jag honom. Hade hoppats tillbringa flera lördagar med honom, men det gick inte. Vi fick inbjudan till middag imorgon bara.

På torsdag e.m. far vi så med tåg, 1:a klass, från Dhaka till hemstaden Chittagong. En resa på 6,5 timmar och 275 takas/pers. Eventuellt far vi till helgen när till badorten Cox's Bazar, söder om Chittagong, men sedan flyger vi nästa lördag, den 23:e åter till Calcutta från Chittagong. Det finns en söder flygning med Bangladesh Biman en gång i veckan, kostar 1.093 takas/pers - 110 takas för Mattias.

Nu är Wocher 11.20, lysnar på musik från radion. Snart dags prova våra god till lunch. Först skicka brevet från postkontoret i Kethlal.

Kära hälsningar, från

dans, Babu o Mattias.